

Ringel László

Én [Ringel László] vagyok a képen mint munkaszolgálatos. Budapest mellett állomásoztunk egy szigeten. A képet 1940-ben készítette egy bajtársam. A képet elküldtem a szüleimnek, a háború után pedig megtaláltam a házunkban. 1938-ban befejeztem a gimnáziumot, és leérettségiztem. 1938-ban Kárpátalján is bevezették a zsidótörvényeket, úgyhogy nem tudtam folytatni a tanulmányaimat, mert a zsidók előtt bezárultak a felsőoktatási intézmények kapui. Budapestre utaztam, ahol beálltam tanulónak egy lakatosműhelybe. Onnan hívtak be 1938-ban a hadseregbe. Fél évig szolgáltam egy utász zászlóaljban. Megtanítottak pontonhidat építeni, elsajátítottuk a robbanószerkezetek működésének alapjait, az aknakeresés és hatástalanítás fortélyait. Egy dunai szigeten voltunk, Budapest környékén. Miután megjelent a munkaszolgálatos alakulatokról rendelkező törvény, összeszedték és egy kényszermunka zászlóaljnak nevezett egységbe gyűjtötték össze a négy műszaki-utász zászlóalj zsidó katonáit [Voltaképpen közérdekű

munkaszolgálatos zászlóaljnak nevezték ezeket a zászlóaljakat, rövidítve kmsz-nek. -- A szerk.]. Egy tiszt volt a parancsnok. Az addigi egyenruhánkat viseltük, de az ujára sárga karszalagot tűztünk. 1942-ben Ukrajnába vittek minket. Fedezékeket, lövészárkokat ástunk a frontvonal mögötti területen, aknákat szedtünk föl és hatástalanítottunk. Állandóan úton voltunk, egyik helyről a másikra dobáltak minket. Nagyon sokan meghaltak a zászlóaljunkban, sok volt a meggyomorított, karját, lábát vesztett katona. Rettenetes volt. Este, lefekvés előtt mindig arra kértem az Istent, hogy küldjön rám gyors halált, ne kelljen rokkantként szenvednem. 1943-ban a szovjet csapatok megindították a támadást, minket meg áthelyeztek Romániába [Azaz nyilván Észak-Erdélybe kerültek, amelyet az első világháborút lezáró trianoni békekötés 1920-ban Romániához csatolt, és amely a második bécsi döntés után átmenetileg ismét Magyarországhoz tartozott, majd a háború után visszakerült Romániához. -- A szerk.]. Vasútépítésre vezényeltek minket, negyven kilométer vasúti pályát építettünk. Onnan aztán ismét Kárpátaljára, egy Volovec nevű faluba vittek minket, a hegyek közé [Volóc (Bereg vm.), 70 kilométerre van Ungvártól -- A szerk.]. Bunkereket építettünk, erődítési munkákat végeztünk. 1944 tavaszán a parancsnokunkat táviratilag arról értesítették, hogy a zászlóaljunkat áthelyezik Szerencsre. Vonatra ültettek minket, és irány Szerencs. Szerencsről Szentesre kerültünk. Ebben az időben kezdtek gettóba terelni a zsidókat. Aki elrejtőzött, azt felkutatták, és erőszakkal vitték el. A zászlóaljunkat kivezényelték a gettóba terelt zsidó családok házaiba, összeszedni a hátramaradt holmikat. Szentesről a[z egykori] jugoszláv--magyar határra vezényeltek minket. Jugoszlávia egy része magyar megszállás alatt volt. A Tisza jobb partján erődítési munkálatokat végeztünk, a most Jugoszláviához tartozó Ada nevű városkában szállásoltak el minket, a Tisza partján. 1944 októberében jártunk. Éjszakánként lövöldözés hallatszott, a helybeliek azt mondták, hogy a városba beszivárgó partizánok lövöldöznek. Aztán egy napon, hirtelen elrendelték a visszavonulást, a németek és a magyarok pedig visszavonultak. Gyalog mentünk az osztrák-magyar határ felé, több mint háromszáz kilométert tettünk meg. A szovjet csapatok már Ungvárnál jártak, és folytatták az előrenyomulást. Minket meg az osztrák-magyar határra vezényeltek, hogy fedezékeket, árkokat, tankcsapdákat építsünk. Innen is továbbmentünk, és már Ausztria területén dolgoztunk. Amikor a szovjet légierő löni kezdte az állásainkat, gyorsan evakuáltak minket. Néhány tíz kilométert gyalog tettünk meg. Később vonatra ültettek, és Mauthausenba vittek minket. Nem tudtuk, hogy koncentrációs táborba kerülünk, azt gondoltuk, hogy újabb áthelyezésről van szó. Áprilisban, 1945-ben már közelítettek Mauthausenhoz a csapatok, ezért átvittek minket Günskirchenbe, ami nagyjából húsz kilométerre volt Mauthausentól. Ott is voltak barakkok, oda szállították át a környékbeli koncentrációs táborok lakóit. A németek ott már nem nagyon kegyetlenkedtek, nyilván tudták, hogy a háború a végéhez közeledik. 1945. május ötödikén reggel fegyverropogásra ébredtünk. Kimentem a barakkból. Hirtelen kitárult a tábor kapuja, és álcázó színekkel lefestett katonai járművek gördültek be rajta. A távolból nem lehetett kivenni, hogy melyik hadsereg járművei, de aztán észrevettem, hogy az autók tele vannak négerekkel. Amerikai katonákkal. Mindenki kiszaladt a barakkokból, és odarohant hozzájuk. Az emberek ölelték, csókolták az amerikaiakat. Borzalmas belegondolni is, hogy milyen büdösek lehettünk. Több napja már, hogy nem mosakodtunk? Az amerikaiak húskonzerveket és kenyeret osztottak szét közöttünk. Szabadok voltunk. Kaptunk igazolást arról, hogy koncentrációs táborban voltunk, és az Amerikai Egyesült Államok hadserege fölszabadított minket.